

ישוע מתחיל את שליחותו בגליל
(מרקוס א' 14-15; לוקס ד' 14-15)

12 כַּאֲשֶׁר שָׁמַע יֵשׁוּעַ כִּי הִסְגִּירוּ אֶת יוֹחָנָן יָצָא אֶל הַגָּלִיל. 13 הוּא עָזַב אֶת נְצֻרְתּוֹ וְכָא לְגוֹר בְּכַפֵּר נְחוּם לִיד הַיָּם, בְּחֶבֶל זְבוּלוֹן וְנַפְתָּלִי, 14 לְמַעַן יִתְקַיֵּם הַנְּאֻמָּה בְּפִי יֵשׁוּעַ הַנְּבִיא:

15 "אֲרֻצָּה זְבוּלוֹן וְאֲרֻצָּה נַפְתָּלִי, דֶּרֶךְ הַיָּם, עֶבֶר הַיַּרְדֵּן, גָּלִיל הַגּוֹיִם.

16 הָעַם הַהוֹלְכִים בַּחֲשָׁךְ רָאוּ אֹר גָּדוֹל,

יּוֹשְׁבֵי בְּאֲרָץ צְלָמוֹת אֹר נָגַה עֲלֵיהֶם."

17 מִן הָעַת הַהִיא הֵחֵל יֵשׁוּעַ לְהַכְרִיז וּלְאמֹר: "חֲזְרוּ בְּתִשׁוּבָה, כִּי קָרְבָה מַלְכוּת שָׁמַיִם."

הַקְרִיאָה לָאֲרֻבָּעָה דִיִּגְיִים
(מרקוס א' 16-20; לוקס ה' 1-11)

18 בְּשֶׁהֵלֵךְ לִיד יָם הַגָּלִיל רָאָה שְׁנֵי אַחִים, אֶת שְׁמֻעוֹן הַנְּקָרָא בִּיפָא וְאֶת אַנְדְּרֵי אַחִיו, מְשַׁלְיָכִים רִשְׁתָּ לְתוֹךְ הַיָּם, כִּי הָיוּ דִּיגִים. 19 אָמַר לָהֶם: "בּוֹאוּ אַחֲרַי וְאֶעֱשֶׂה אִתְּכֶם דִּיגֵי אָדָם." 20 מִיָּד עָזְבוּ אֶת הַרְשָׁתוֹת וְהִלְכוּ אַחֲרָיו.

21 בְּלִכְתּוֹ הִלָּאָה רָאָה שְׁנֵי אַחִים אַחֲרֵים, אֶת יַעֲקֹב בֶּן זְבֻדִי וְאֶת יוֹחָנָן אַחִיו, בְּסִירָה עִם זְבֻדִי אַבְיָהֶם וְהֵם מְתַקְנִים אֶת רִשְׁתוֹתֵיהֶם. קָרָא לָהֶם 22 וּמִיָּד עָזְבוּ אֶת הַסִּירָה וְאֶת אַבְיָהֶם וְהִלְכוּ אַחֲרָיו.

12 וַיְהִי 12 כְּשָׁמְעוּ כִּי הִסְגִּירוּ אֶת יוֹחָנָן וַיֵּלֶךְ לוֹ אֲרָץ הַגָּלִיל: 13 וַיַּעֲזֹב אֶת נְצֻרְתּוֹ וַיָּבֵא וַיֵּשֶׁב בְּכַפֵּר נְחוּם אֲשֶׁר עַל- 14 שְׂפַת הַיָּם בְּגִבּוֹל זְבוּלוֹן וְנַפְתָּלִי: לְמַלְאֵת הַנְּאֻמָּה 15 עַל-פִּי יֵשׁוּעַ הַנְּבִיא לֵאמֹר: אֲרֻצָּה זְבוּלוֹן וְאֲרֻצָּה נַפְתָּלִי דֶּרֶךְ הַיָּם עֶבֶר הַיַּרְדֵּן גָּלִיל הַגּוֹיִם: הָעַם 16 הַהוֹלְכִים בַּחֲשָׁךְ רָאוּ אֹר גָּדוֹל וַיֵּשְׁבוּ בְּאֲרָץ צְלָמוֹת אֹר נָגַה עֲלֵיהֶם: מִן-הָעַת הַהִיא הֵחֵל יֵשׁוּעַ לְקָרָא 17 קְרוֹא וְאָמַר שׁוּבוּ כִּי הַגִּיעָה מַלְכוּת הַשָּׁמַיִם: וַיְהִי 18 בְּהַתְּהַלְכוֹ עַל-יַד יָם-הַגָּלִיל וַיֵּרָא שְׁנֵי אַנְשִׁים אַחִים אֶת-שְׁמֻעוֹן הַנְּקָרָא פֶּטְרוֹס וְאֶת אַנְדְּרֵי אַחִיו וְהֵמָּה 19 מְשַׁלְיָכִים מְצוּדָה בַּיָּם כִּי דִּיגִים הָיוּ: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לְכוּ אַחֲרַי וְאֶשְׁמְכֶם לְדִיגֵי אַנְשִׁים: וַיַּעֲזְבוּ מִהֵרָה אֶת 20 הַמְּכַמְרוֹת וַיֵּלְכוּ אַחֲרָיו: וַיְהִי כְּעָבְרוּ מִשָּׁם וַיֵּרָא שְׁנֵי 21 אַנְשִׁים אַחִים אַחֲרֵים אֶת-יַעֲקֹב בֶּן-זְבֻדִי וְאֶת-יוֹחָנָן אַחִיו בְּאֵנְיָה עִם-זְבֻדִי אַבְיָהֶם מְתַקְנִים אֶת-מְכַמְרוֹתָם 22 וַיִּקְרָא אֲלֵיהֶם: וַיַּעֲזְבוּ מִיָּד אֶת-הָאֵנְיָה וְאֶת-אַבְיָהֶם וַיֵּלְכוּ אַחֲרָיו:

12. A když uslyšel Ježíš, že by Jan byl vsazen, navrátil se do Galilee.

13. A opustiv *Nazarét, přišel, bydlil v Kafarnaum při moři, v krajinách Zabulon a Neftalím, *Luk. 4, 31.

14. Aby se naplnilo povědění skrze Izaiáše proroka, *řkoucího: *Izai. 9, 1. 2.

15. Země Zabulon a Neftalím při moři za Jordánem, Galilea pohanská,

16. Lid, kterýž bydlil v temnostech, viděl světlo veliké, a sedícím v krajině a stínu smrti, světlo vzešlo jim.

17. Od toho času počal Ježíš kázati a praviti: Pokání *čiňte; neboť se přiblížilo království nebeské.

*L. 3, 2. Mark. 1, 15. Skutk. 2, 38.

18. A chodě Ježíš podlé moře Galilejského, uzřel *dva bratry, Simona, kterýž slove Petr, a Ondřeje bratra jeho, ani pouštějí síť do moře, (nebo byli rybáři.) *Mark. 1, 16. 19. Luk. 5, 2.

Počátek Ježíšovy činnosti

¹²Když Ježíš uslyšel, že Jan je uvězněn, odebral se do Galileje. ¹³Opustil Nazaret^c a usadil se v Kafarnaum při moři, v území Zabulón a Neftalí, ¹⁴aby se splnilo, co je řečeno ústy proroka Izaiáše:

¹⁵Země Zabulón a Neftalí, směrem k moři, za Jordánem, Galilea pohanů —

¹⁶Lid bydlící v temnotách uvidí veliké světlo; světlo vzejde těm, kdo seděli v krajině stínu smrti.

¹⁷Od té chvíle začal Ježíš kázat: „Čiňte pokání^d, neboť se přiblížilo království nebeské.“

Povolání učedníků

¹⁸Když procházel podél Galilejského moře, uviděl dva bratry, Simona zvaného Petr a jeho bratra Ondřeje, jak vrhají síť do moře; byli totiž rybáři. ¹⁹Rekl jim: „Pojďte za mnou a učiním z vás rybáře lidí.“ ²⁰Oni hned zanechali síť a šli za ním. ²¹O něco dále uviděl jiné dva bratry, Jakuba Zebedeova a jeho bratra Jana, jak na lodi se svým otcem Zebedeem spravují síť; a povolal je. ²²Okamžitě opustili loď i svého otce a šli za ním.

19. I dí jim: Podte *za mnou, a učiním vás rybáře lidí. *Mark. 1, 17.

20. A oni hned *opustivše síť, šli za ním. *L. 10, 27.

21. A poodšel odtud, uzřel jiné dva bratry, *Jakuba syna Zebedeova, a Jana bratra jeho, na lodi s Zebedeem otcem jejich, ani tvrdí síť své. I povolal jich. *Mark. 1, 19. Luk. 5, 10.

22. A oni hned opustivše loď a otce svého, šli za ním.

ישוע משרת את ההמונים

(לוקס ו' 17-19)

23 הוא סבב בכל הגליל פשהוא מלמד בבתי הכנסת ומכריו את בשורת המלכות ומרפא כל מחלה וכל מדוה בעם. 24 שמעו יצא בכל סוריה והביאו אליו את כל החולים הסובלים ממחלות ומכאובים למיניהם, וגם אנשים אחווי שדים, מפי ירח ומשפתקים, והוא רפא אותם. 25 המונים המונים הלכו אחריו מהגליל ומדקפוליס, מירושלים ויהודה ומעבר הירדן.

דרשת ההר

1 כראותו את המון העם עלה במעלה ההר וישב ותלמידיו נגשו אליו. 2 פתח פיו ולמד אותם באמרו:

אשרי

(לוקס ו' 20-23)

3 "אשרי עניי הרוח, כי להם מלכות השמים.

4 אשרי האבלים, כי הם ינחמו.

5 אשרי הענוים, כי הם יירשו את הארץ.

6 אשרי הרעבים והצמאים לצדקה, כי הם ישבעו.

7 אשרי הרחמנים, כי הם ירחמו.

8 אשרי כרי לבב, כי הם יראו את אלהים.

9 אשרי עושי שלום, כי בני אלהים יקראו.

10 אשרי הנרדפים בגלל הצדקה, כי להם מלכות השמים.

11 אשריכם אם יחרפו וירדפו אתכם ויעלילו עליכם

ויסב ישוע בכל-הגליל וילמד בבתי כנסיותיהם 23

ויבשר בשורת המלכות וירפא כל-מחלה וכל-

24 מדוה בעם: ויצא שמעו בכל-ארץ סוריה וביאו

אליו את כל-החולים המענים בכל-חלים ומכאובים

25 ואחווי שדים ומפי ירח ונכי אברים וירפאם: וילכו

אחריו המנים המנים מן-הגליל ומן-עשר הערים

ומירושלים ויהודה ומעבר לירדן:

ה ויהי כראותו את-המון העם ויעל ההרה וישב

2 שם וישו אליו תלמידיו: ויפתח את-פיהו וילמד

3 אותם לאמר: אשרי עניי רוח כי להם מלכות

4, 5 השמים: אשרי האבלים כי-הם ינחמו: אשרי הענוים

6 כי-המה יירשו הארץ: אשרי הרעבים והצמאים

7 לצדקה כי-הם ישבעו: אשרי הרחמנים כי-הם

8, 9 ירחמו: אשרי כרי לבב כי-הם יחוו את-האלהים:

10 אשרי רדפי שלום כי-בני אלהים יקראו: אשרי

הנרדפים על-דבר הצדקה כי להם מלכות השמים:

11 אשריכם אם-יחרפו וירדפו אתכם וידברו בשקר

עליכם

23. I *procházal Ježíš všecku Galilei, uče v shromážděních jejich a káže evangelium království, a uzdravuje všelikou nemoc i všeliký neduh v lidu. *k. 9,86. Luk. 4, 16. 31.

24. A rozešla se o něm pověst po vsi Syrii. I vodili k němu *všecky nemocné, rozličnými neduhy a trápeními obklíčené, i náměsíčníky, i šlakem poražené, a uzdravoval je. *Mark. 6, 56. 58.

25. I šli za ním *zástupové mnozí z Galilee a z Desíti měst, i z Jeruzaléma i z Judstva i z Zajordání. *Mark. 8, 7. Luk. 6, 17.

Vida pak Ježíš *zástupy, vstoupil na horu; a když se posadil, přistoupili k němu učedníci jeho. *k. 4, 25.

2. I otevřev ústa svá, učil je, řka:

3. Blahoslavení *chudí duchem, nebo jejich jest království nebeské.

*Izal. 57, 15. Luk. 6, 20. Řim. 8, 28 násil.

4. Blahoslavení *lkající, nebo oni potěšeni budou. *Zalm 126, 5. Izal. 61, 2.

5. Blahoslavení *tiší, nebo oni dědictví fobdrží na zemi. *k. 11, 29. †Zalm 37, 11. Izal. 60, 21.

6. Blahoslavení, kteříž *lačnění a žíznění spravedlností, nebo oni f nasyceni budou. *Izal. 65, 1. †Luk. 1, 53. k. 6, 21.

7. Blahoslavení *milosrdní, nebo oni milosrdenství důjdou. *Přil. 21, 21.

8. Blahoslavení *čistého srdce, nebo oni Boha viděti budou. *Zalm 16, 2.

9. Blahoslavení *pokojní, nebo oni synové Boží slouti budou. *Zid. 12, 14. Jak. 3, 18.

10. Blahoslavení, *kteříž protiventství trpí pro spravedlnost, nebo jejich jest království nebeské. *Řim. 8, 17.

11. Blahoslavení budete, *když vám zlořečiti budou a protiventství činiti, a mluvíti všecko zlé o vás, lhouce,

Zástupy kolem Ježíše

23Ježíš chodil po celé Galileji, učil v jejich synagógách, kázal evangelium království Božího a uzdravoval každou nemoc a každou chorobu v lidu. 24Pověst o něm se roznesla po celé Sýrii; přinášeli k němu všechny nemocné, postižené rozličnými neduhy a trápeními, posedlé, náměsíčné, ochrnuté, a uzdravoval je. 25A velké zástupy z Galileje, Desítiměstí, z Jeruzaléma, Judska i ze Zajordání ho následovaly.

Blahoslavenství

5 1Když spatřil zástupy, vystoupil na horu; a když se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. 2Tu otevřel ústa a učil je:

3„Blaze chudým v duchu, neboť jejich je království nebeské.

4Blaze těm, kdo pláčou, neboť oni budou potěšeni.

5Blaze tichým, neboť oni dostanou zemi za dědictví.

6Blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti,

neboť oni budou nasyceni.

7Blaze milosrdným, neboť oni dojdou milosrdenství.

8Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni užíjí Boha.

9Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími.

10Blaze těm, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské.

11Blaze vám, když vás budou tupit a pronásledovat a živě mluvit proti vám

*var: Nazaru / *Obráťte se / *f: evangelium království / *ř: mukami

*těm, kdo z Ducha zvolili chudobu /

בגלגלי. 12 שמחו וגילו, כי שכרכם רב בשמים; הרי כך רדפו את הנביאים שהיו לפניכם.

מלח ואור

(מרקוס ט' 50; לוקס י"ד 34-35)

13 "אתם מלח הארץ, אך אם המלח נהיה תפל במה ימלח? הן לא יצלח עוד לשום דבר כי אם להשליכו החוצה להיות מרמס לרגלי הבריות. 14 אתם אור העולם. עיר שוכנת על הר אינה יכולה להסתר. 15 גם אין מדליקים מנורה ושמים אותה תחת כלי, אלא על פני שמים אותה ואז תאיר לכל באי הבית. 16 כך יאר נא אורכם לפני בני אדם, למען יראו את מעשיכם הטובים ויכבדו את אביכם שבשמים."

התורה והנביאים

17 "אל תחשבו שבאתי לבטל את התורה או את הנביאים; לא באתי לבטל כי אם למלא. 18 אמן. אומר אני לכם, עד אשר יעברו השמים והארץ אף יוד אחת או תג אחד לא יעברו מן התורה בטרם יתקיים הכל. 19 לכן כל המפר אחת מן המצוות הקטנות האלה ומלמד כך את הבריות, קטון יקרא במלכות השמים. אך כל העושה ומלמד, הוא גדול יקרא במלכות השמים. 20 אומר אני לכם, אם לא תהיה צדקתכם מרבה מצדקת הסופרים והפרושים לא תפנסו למלכות השמים."

כל-רע בעבורי: שמחו וגילו כי שכרכם רב בשמים כי-כן רדפו את-הנביאים אשר היו לפניכם: אתם מלח הארץ ואם-המלח הזה תפל במה ימלח הן לא-יצלח עוד לכל כי אם-להשליך חוצה והיה מרמס לבני אדם: אתם אור העולם עיר ישבת על-ההר לא תוכל להסתר: גם אין מדליקים נר ושמים אותו תחת האִיפה כי אם-על-המנורה ויאר לכל-אנשי הבית: כן יאר אורכם לפני בני האדם למען יראו מעשיכם הטובים ושבחו את-אביכם שבשמים: אל-תחשבו כי באתי להפך את-התורה או את-דברי הנביאים לא באתי להפך כי אם-למלא: כי אמן אמר אני לכם עד כי-יעברו השמים והארץ לא תעבר יוד אחת או-קוץ אחד מן-התורה עד אשר יעשה הכל: לכן מי אשר יפר אחת מן-המצוות הקטנות האלה וכן ילמד את-בני האדם קטון יקרא במלכות השמים ואשר יעשה וילמד אותן הוא גדול יקרא במלכות השמים: כי אני אמר לכם אם לא-תרבה צדקתכם מצדקת הסופרים והפרושים לא תבאו אל-מלכות השמים:

12. Radujte *se a veselte se, nebo 17. Nedomnívejte se, že bych přišel odplata vaše hojná jest v nebesích. rušiti zákona aneb proroků. Nepřišel Takť zajisté protivili se prorokům, jsem rušiti, ale *naplniti. *Řim. 10, 4 kteříž byli před vámi. *Luk. 6, 23. 18. Amen zajisté pravím vám: Do- 13. Vy jste *sůl země. Jestliže sůl kudž nepomine nebe i země, jediná zmařena bude, čím bude osolena? K ni- literka aneb jeden puňktík nepomine čemuž se nehodí více, než aby byla z zákona, až se všechny věci stanou. 19. Protož *zrušil-li by kdo jedno 14. Vy jste *světlo světa. Nemůžeť by tak lidi, nejmenší slouti bude v krá- město na hoře ležící skryto býti. lovství nebeském. Kdož by pak koli činil i učil, ten ř veliký slouti bude v krá- *Efez. 5, 8. 9. Filip. 2, 15. lovství nebeském. *Jak. 2, 10. ř Mat. 18, 1. 4. 15. Aníž rozsvěcují svíce a stavějí 20. Nebo pravím vám: Nebude-liť ji pod kbelec, ale na svícen; i svítí hojnější spravedlivost vaše nežli zá- všecněm, kteříž jsou v domě. konníků a farizeů, nikoli nevejdete 16. Tak *svěť světlo vaše před lid- do kralovství nebeského. mi, ať vidí skutky vaše dobré, a sla- *1 Petr. 2, 12. ví Otce vašeho, kterýž jest v nebe- sích.

všecko zlé kvůli mně. 12Ra-
dujte se a jásejte, protože máte hojnou odměnu
v nebesích; stejně pronásledovali i proroky, kteří
byli před vámi.

Výrok o soli a světle

13Vy jste sůl země; jestliže však sůl pozbuje chuti,
čím bude osolena? K ničemu již není, než aby se
vyhodila ven a lidé po ní šlapali.
14Vy jste světlo světa. Nemůže zůstat skryto město
ležící na hoře. 15A když rozsvítí lampu, nestaví ji
pod nádobu, ale na svícen; a svítí všem v domě.
16Tak ať svítí vaše světlo před lidmi, aby viděli vaše
dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebe-
sích.

Dovršení Zákona a Proroků

17Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon
nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž na-
plnit. 18Amen, pravím vám: Dokud nepomine
nebe a země, nepomine jediné písmenko ani jediná
čárka ze Zákona, dokud se všechno nestane. 19Kdo
by tedy zrušil jediné z těchto nejmenších přikázání
a tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen
za nejmenšího; kdo by je však zachovával a učil,
ten bude v království nebeském vyhlášen velkým.
20Neboť vám pravím: Nebude-li vaše spravedlnost
o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a fa-
rizeů, jistě nevejdete do království nebeského.

bdovršit /

כעס והתפייסות

21 "שמעתם פי נאמר לראשונים 'לא תרצח, וְכָל רוצח יחייב לדין'.²² ואני אומר לכם: כל הכועס על אחיו יחייב לדין; האומר לאחיו 'ריק' יחייב למשפט הסנהדרין; והאומר 'אויל' יחייב לאש גיהנום.²³ לכן אם תביא את קרבןך אל המזבח ושם תזכר פי לאחידך דבר נגדך,²⁴ עזוב את קרבןך שם לפני המזבח ולך תחלה להתרצות לאחידך ואחר כך בוא והקרב את קרבןך.²⁵ מהר להתפייס עם איש ריבך בעודך בדרך אתו, פן ימסר אותך לשופט והשופט ימסר אותך לשוטר ותשלך לבית הסהר.²⁶ אמן אומר אני לך, לא תצא משם עד אשר תשלם את הפרוטה האחרונה."

נאוף

27 "שמעתם פי נאמר 'לא תנאף'.²⁸ ואני אומר לכם שכל המביט באשה מתוך תאוה אליה כבר נאף אותה בלבו.²⁹ אם עינך הימנית תכשיל אותך, גקר אותה והשלה אותה ממך, פי מוטב לך שיאבד אחד מאברייך משישלך כל גופך לגיהנום.³⁰ ואם ידך הימנית תכשיל אותך, קצץ אותה והשלה אותה ממך, פי מוטב לך שיאבד אחד מאברייך מרדת כל גופך לגיהנום."

גירושין

(מתי י"ט 9; מרקוס י' 11-12; ט"ז 18)

31 "נאמר, 'איש פי ישלח את אשתו יתן לה ספר גירושין'."

שמעתם פי נאמר

21 לקדמונים לא תרצח ואשר ירצח מחייב הוא לבית דין: אבל אני אומר לכם כל-אשר יקצף על-אחיו חנם מחייב הוא לבית דין ואשר יאמר אל-אחיו רקא מחייב הוא לסנהדרין ואשר יאמר אתה הנבל מחייב לאש גיהנום: לכן אם-תקריב קרבןך אל-המזבח ושם תזכר פי-יש לאחידך דבר עליך: עזוב תעזוב שם את-קרבןך לפני המזבח וקדם ללכת לכפר פני אחידך ואחרי כן בוא הקרב את-קרבןך: מהר התרצה לאיש ריבך בעודך בדרך אתו פן-יסגיר אתך איש ריבך אל-השפט והשפט יסגירך לשוטר והשלקת אל-בית הכלא: אמן אומר אני לך לא תצא משם עד אשר שלמת את-הפרוטה האחרונה: שמעתם פי נאמר לקדמונים לא תנאף: אבל אני אומר לכם כל-אשר יביט באשה לחמד אותה נאף נאף נאפה בלבו: ואם תכשילך עין ימינך גקר אותה והשלה ממך פי טוב לך אשר יאבד אחד מאברייך מרדת כל-גופך אל-גיהנום: ואם-ידך

הימנית תכשילך קצץ אותה והשלה ממך פי טוב לך אשר יאבד אחד מאברייך מרדת כל-גופך אל-גיהנום: ונאמר איש אשר ישלח את-אשתו ונתן לה ספר גירושין:

21. Slyšeli jste, že říkáno jest starým: *Nezabiješ. Pakli by kdo zabil, povinen trpěti soud. *2 Mojs. 20, 13. 3 Mojs. 24, 17.
22. Ale jáť pravím vám: Ze každý, kdož se hněvá na bratra svého bez příčiny, *musí trpěti soud. Kdož by pak řekl bratru svému: Rácha, †povinen bude před radou státi; a kdož by řekl: Blázne, musí **pekelný oheň trpěti. *Zalm 143, 2. † 2 Mojs. 18, 21. 22. ** 1 Jan 3, 15.
23. Protož *obětoval-li bys dar svůj na oltář, a tu bys se rozpomenul, že bratr tvůj má něco proti tobě: *Mark. 11, 25.
24. Nechejž tu daru svého před oltářem a odejdi; prvé smiř se s bra-

O zabiti

²¹Slyšeli jste, že bylo řečeno otcům: „Nezabiješ! Kdo by zabil, bude vydán soudu.“ ²²Já však vám pravím, že již ten, kdo se hněvá na svého bratra, bude vydán soudu; kdo snižuje svého bratra, bude vydán radě; a kdo svého bratra zatracuje, propadne ohnivému pecku. ²³Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeněš, že tvůj bratr má něco proti tobě, ²⁴nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smiřit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar. ²⁵Dohodni se se svým protivníkem včas, dokud jsi s ním na cestě k soudu, aby tě neodevzdal soudci a soudce žalárníkovi, a byl bys uvržen do vězení. ²⁶Amen, pravím ti, že odtud nevyjdeš, dokud nezaplatiš do posledního haléře.

O cizoložství

²⁷Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Nezcizoložíš.“ ²⁸Já však vám pravím, že každý, kdo hledí na ženu chtivě, již s ní zcizoložil ve svém srdci. ²⁹Jestliže tě svádí tvé pravé oko, vyrví je a odhod pryč, neboť je pro tebe lépe, aby zahynul jeden z tvých údů, než aby celé tvé tělo bylo uvrženo do peckla. ³⁰A jestliže tě svádí tvá pravá ruka, utni ji a odhod pryč, neboť je pro tebe lépe, aby zahynul jeden z tvých údů, než aby se celé tvé tělo dostalo do peckla.

*f: dávným (stejně v. 33) / *var: + bez přičtiny / *f: kdo řekne „raka“ (tj. obviňuje z prázdnoty před Bohem) / *f: synedriu / *f: kdo řekne „blázne“ (tj. obviňuje z bezbožnosti)

trém svým, a potom přijďa, obětuj dar svůj.
25. Vejdi *v dobrou vůli s protivníkem svým rychle, dokudž jsi s ním na cestě, aťby snad nedal tebe protivník tvůj soudci, a soudce dal by tě služebníkovi, a byl bys uvržen do žaláře. *k. 6, 14; 18, 35. Luk. 12, 58. Efez. 4, 26.
26. Amen *pravím tobě: Nevyjdeš odtud, dokudž i posledního haléře ne navrátíš. *k. 18, 54.
27. Slyšeli jste, že *říkáno bylo starým: Nezcizoložíš. *2 Mojs. 20, 14.

28. Ale jáť pravím vám: Ze každý, kdož by *pohleděl na ženu ku požádání jí, již zcizoložil s ní v srdci svém. *Job 31, 1. Zalm 119, 37.
29. Jestliže pak *oko tvé pravé horší tě, vylup je a vrz od sebe; neboť jest užitečněji tobě, aby zahynul jeden oud tvůj, než by celé tělo tvé uvrženo bylo do ohně pekelného. *k. 18, 9. Mark. 9, 43, 47.
30. A pakli ruka tvá pravá horší tě, utni ji a vrz od sebe; nebo užitečněji jest tobě, aby zahynul jeden oud tvůj, než by všecko tělo tvé uvrženo bylo do pekelného ohně.
31. Tež řečeno *jest: Kdož by koli propustil manželku svou, aby jí dal lístek rozloučení. *k. 19, 7. 9. 5 Mojs. 24, 1.

³¹Také bylo řečeno: „Kdo propustí svou manželku, at jí dá rozlukový listek!“ ³²Já však vám pravím, že každý, kdo propouští svou manželku, mimo případ smilstva, uvádí ji do cizoložství; a kdo by se s propuštěnou oženil, cizoloží:

O přísaze

³³Dále jste slyšeli, že bylo řečeno otcům: „Nebudeš přísahat křivě, ale splníš Hospodinu^h přísahy své.“ ³⁴Já však vám pravím, abyste nepřisahali vůbec; ani při nebi, protože nebe je trůn Boží; ³⁵ani při zemi, protože země je podnož jeho nohou; ani při Jeruzalému, protože je to město velikého krále; ³⁶ani při své hlavě nepřisáhej, protože nemůžeš způsobil, aby ti jediný vlas zbělel nebo zčernal. ³⁷Vaše slovo buď „ano, ano — ne, ne“; co je nad to, je ze zlého.

O odplatě

³⁸Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Oko za oko a zub za zub.“ ³⁹Já však vám pravím, abyste se zlým nejednali jako on s vámi; ale kdo tě udeří do pravé tváře, nastav mu i druhou; ⁴⁰a tomu, kdo by se s tebou chtěl soudit o košili, nech i svůj plášť. ⁴¹Kdo tě donutí k službě na jednu míli, jdi s ním dvě. ⁴²Kdo tě prosí, tomu dej, a kdo si chce od tebe vypůjčit, od toho se neodvracej.

^h: Pánu /

אָבֵל אָנִי אֹמֵר לָכֶם הַמְשַׁלַּח אֶת-
אִשְׁתּוֹ בְּלִתי עַל-דְּבַר זְנוּת עוֹשֶׂה אֹתָהּ נֹאפֶת וְהִלָּקֵחַ
אֶת-הַגְּרוּשָׁה לוֹ לְאִשָּׁה נֹאֵף הוּא: עוֹד שְׁמַעְתֶּם פִּי
נֹאֵמֵר לְקַדְמוֹנִים לֹא תִשָּׁבַע לְשֶׁקֶר וְשִׁלְמָה לִיהוָה
שְׁבֻעוֹתֶיהָ: אָבֵל אָנִי אֹמֵר לָכֶם לֹא תִשָּׁבְעוּ כָּל-
שְׁבוּעָה לֹא בַשָּׁמַיִם כִּי-כֹסֵא אֱלֹהִים הִמָּה: וְלֹא
בְּאָרֶץ כִּי-הַדּוֹם רִגְלָיו הִיא וְלֹא בִירוּשָׁלַיִם כִּי-הִיא
קִרְיַת מֶלֶךְ רַב: אֵף בְּרֵאשִׁי אֶל-תִּשָּׁבַע כִּי-אֵין
בִּיכְלִתֶּךָ לְהַפְּךָ שְׁעָר אֶחָד לְלֶבֶן אוֹ לְשֹׁחַר: אֵף-יְהִי
דְּבַרְכֶם הֵן | הֵן לֹא | לֹא וְהִיוֹתֵר מֵאֵלֶּה מִן-הָרַע
הוּא: שְׁמַעְתֶּם כִּי נֹאֵמֵר עֵין תַּחַת עֵין שֵׁן תַּחַת
שֵׁן: אָבֵל אָנִי אֹמֵר לָכֶם אֶל-תִּתְקוּמְמוּ לְרַע אֵף
הַמַּכֶּה אוֹתְךָ עַל-הַלְחִי הִמְנִית הִטָּה-לוֹ גַּם אֶת-
הָאֲחֵרֶת: וְאֲשֶׁר יִחַפֵּץ לְרִיב עִמָּךָ וְלִקְחַת אֶת-
כֶּתְנֵיךָ תֵּן-לוֹ גַּם אֶת-חֲמֵעִיל: וְהֵאֲנִס אוֹתְךָ לְלָכֶת
עִמּוֹ דֶּרֶךְ מִיֵּל לְךָ אֶתוֹ שָׁנִים: הַשְׁאֵל מֵאִתְךָ תֵּן-לוֹ
וְהָבֵא לְלוֹת מִמָּךָ אֶל-תִּשָּׁב פָּנָיו:

32. Jáť pak pravím vám: Že kdož-koli propustil by manželku svou, kromě příčiny cizoložstva, uvodí ji v cizoložstvo, a kdož propuštěnou pojme, cizoloží.

33. Opět slyšeli jste, že *říkáno bylo starým: Nebudeš křivě přísahati, ale splníš Pánu přísahy své. *2 Mojš. 20. 7.

34. Ale jáť pravím vám: *Abyste nepřisahali všelijak, ani skrze nebe, nebo trůn †Boží jest; *k. 23, 16. Jak. 5, 12. †Izai. 66, 1.

35. Ani skrze zemi, nebo podnož jeho jest; ani skrze Jeruzalém, nebo město velikého *toho Krále jest. *Zalm 48, 3.

36. Ani skrze hlavu svou budeš přísahati, nebo nemůžeš jednoho vlasu učiniti bílého aneb černého.

37. Ale *buď řeč vaše: Jistě, †jistě; nikoli, nikoli. Což pak nad to více jest, to od zlého jest. *Jak. 5, 12. †2 Kor. 1, 17.

38. Slyšeli jste, že *říkáno bylo: Oko za oko, a zub za zub. *2 Mojš. 21, 24.

39. Jáť pak pravím vám: Abyste neodpírali *zlému. Ale †udeří-li tě kdo v pravé lice tvé, nasad' jemu i druhého. *3 Mojš. 19, 18. Řim. 12, 19. †Jan. 18, 23.

40. A tomu, kdož se s tebou *chce souditi a sukni tvou vzíti, nech mu i plášť. *Luk. 6, 29. 1 Kor. 6, 7.

41. A nutil-li by tě kdo míli jednu, jdi s ním dvě.

42. A *prosićimu tebe dej, a od toho, kdo by chtěl vypůjćiti od tebe, ne-odvracuj se. *5 Mojš. 16, 10. Luk. 6, 30.

פְּרִיתוֹת'. ³² וְאָנִי אֹמֵר לָכֶם: כָּל הַמְגֵרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ חוּץ
מֵאֲשֶׁר עַל-דְּבַר זְנוּת, עוֹשֶׂה אוֹתָהּ לְנוֹאֶפֶת; וְהִלּוּקֵחַ אֶת
הַגְּרוּשָׁה לְאִשָּׁה נֹאֵף הוּא."

שבועה

³³ "עוֹד שְׁמַעְתֶּם כִּי נֹאֵמֵר לְרֵאשׁוֹנִים 'לֹא תִשָּׁבַע לְשֶׁקֶר
וְשִׁלְמָה לִיהוָה אֶת נְדָרֶיךָ'. ³⁴ וְאָנִי אֹמֵר לָכֶם שְׁלֹא
לְהִשָּׁבַע בְּכָלֵל: לֹא בַשָּׁמַיִם, כִּי כֹסֵא אֱלֹהִים הֵם; ³⁵ אֵף
לֹא בְּאָרֶץ, כִּי הַדּוֹם רִגְלָיו הִיא; וְלֹא בִירוּשָׁלַיִם, שֶׁהִרְיֵה
קִרְיַת מֶלֶךְ רַב. ³⁶ גַּם בְּרֵאשִׁי אֶל תִּשָּׁבַע, כִּי אֵינְךָ יָכוֹל
לְהַפְּךָ שְׁעָרָה אֶחָד לְלֶבֶן אוֹ לְשֹׁחַרָה. ³⁷ אֵף תִּהְיֶה
מִלְחַמְכֶם 'בֵּן', בֵּן; 'לֹא', לֹא. יוֹתֵר מִזֶּה מִן הָרַע הוּא."

מידה כנגד מידה

(לוקס ו' 29-30)

³⁸ "שְׁמַעְתֶּם כִּי נֹאֵמֵר 'עֵין תַּחַת עֵין, שֵׁן תַּחַת שֵׁן'.
³⁹ וְאָנִי אֹמֵר לָכֶם שְׁלֹא לְהִתְקוּמֵם עַל עוֹשֶׂה הָרַע.
אֲדַרְבָּא, הַסּוֹטֵר לְךָ עַל הַלְחִי הִמְנִית, הַפְּנֵה אֵלָיו גַּם אֶת
הָאֲחֵרֶת.

⁴⁰ מִי שְׂרוּצָה לְתַפֵּעַ אוֹתְךָ לְדִין פְּדִי לְקַחַת אֶת כֶּתְנֵיךָ,
הַנָּח לוֹ גַּם אֶת מְעִילְךָ. ⁴¹ וּמִי שְׁמֵאֵלֵץ אוֹתְךָ לְלָכֶת אִתּוֹ
מִרְחֵק שָׁל מִיֵּל אֶחָד, לְךָ אֶתוֹ שָׁנִים.

⁴² תֵּן לְמִבְקֵשׁ מִמָּךָ וְאֵל תִּפְנֶה מִן הַרוּצָה לְלוֹת מִמָּךְ."

אהבה לאויבים

(לוקס ו' 32-36, 27-28)

43 "שמעתם פי נאמר 'אהב את רעך ושנא את אויבך'.

44 ואני אומר לכם, אהבו את אויביכם והתפללו בעד

רודפיכם, 45 למען תהיו בנים לאביכם שבשמים, פי

הוא מזריח שמשו על רעים ועל טובים וממטיר גשם

על צדיקים ועל רשעים. 46 הן אם תאהבו את אוהביכם

מה שכרכם? הלא גם המוכסים עושים זאת. 47 ואם

תשאלו בשלום אחיכם בלבד, מהו המיוחד שאתם

עושים? הלא גם הגויים עושים זאת. 48 לכן היו

שלמים, כמו שאביכם שבשמים שלם הוא."

גמילות חסדים

1 "השמרו מלעשות את צדקתכם לפני בני אדם מתוך

פנוה שיראו אתכם; אם תעשו כן, אין לכם שכר אצל

אביכם שבשמים. 2 לכן בעשותך מעשי חסד אל

תשמיע קול תרועה לפניך כמו שעושים הצבועים בבתי

הפגוסת וברחובות כדי שייכבדו אותם הפרייות. אמן

אומר אני לכם, שכרם אתם.

3 ואתה בעשותך מעשה חסד אל תדע שמאלך את אשר

עושה ימינך, 4 למען יהיו חסדיך בסתר ואביך הרוואה

במסתרים יגמל לך."

תפילה

(לוקס י"א 4-2)

5 "כאשר אתם מתפללים אל תהיו בפצבועים, האוהבים

שמעתם פי

44 נאמר ואהבת לרעך ושנאת את-אויבך: אבל אני

אמר לכם אהבו את-אויביכם ברכו את-מקלליכם

היטבו לשנאיכם והתפללו בעד מכאיביכם

45 ורדפיכם: למען תהיו בנים לאביכם שבשמים אשר

הוא מזריח שמשו לרעים ולטובים וממטיר על-

46 הצדיקים וגם על-הרשעים: פי אם-תאהבו את-

אהביכם מה-הוא שכרכם הלא גם-המכסים יעשו-

47 זאת: ואם-תשאלו לשלום אחיכם בלבד מה-יתרון

לכם הלא גם-המכסים יעשו-זאת: לכן היו שלמים

48 כאשר אביכם שבשמים שלם הוא:

השמרו לכם מעשות צדקתכם לפני בני אדם ו

למען-יראו אתכם ואם-לא אין-לכם שכר מאת

2 אביכם שבשמים: לכן בעשותך צדקה אל-תריע

לפניך בשופר כמעשה החנפים בבתי הכנסיות

וברחבות למען יהללו אותם האנשים אמן אמר אני

3 לכם פי לקחו את-שכרם: ואתה בעשותך צדקה

4 אל-תדע שמאלך את אשר עשה ימינך: למען

תהיה צדקתך בסתר ואביך הראה במסתרים הוא

5 בגלוי יגמלך: וכי תתפלל אל-תהי כחנפים האוהבים

43. Slyšeli jste, že *říkáno bylo: Milovati budeš bližního svého, a nenáviděti budeš nepřitele svého. *3Moj2.19,18.

44. Ale já vám pravím: *Milujte nepřátely své, dobrořečte těm, kteříž vás proklínají, †dobře číňte nenávidícím vás, **a modlíte se za ty, kteříž vás utiskují a vám se protíví,

*2Moj2.23,4. †Rim.12,20. **Luk.23,34.

45. Abyste byli synové Otce svého, kterýž jest v nebesích; nebo slunci svému velí vzhoditi na dobré i na zlé, a déšť dává na spravedlivé i na nespravedlivé.

46. Nebo *milujete-li ty, kdož vás milují, jakou odplatu máte? Zdalíž i publikáni téhož nečiní? *Luk.6,32

47. A budete-li pozdravovati toliko bratří svých, což více činíte? Však i publikáni to činí.

48. Budtež vy tedy *dokonalí, jako i †Otec váš, kterýž jest v nebesích, dokonalý jest. *Efez.4,13. Filip.3,12. †3Moj2.11,44;19,2

Pilně se varujte, abyste *almužny své nedávali před lidmi, proto abyste vidíni byli od nich, jinak nebudete míti odplaty u Otce svého, kterýž jest v nebesích.

2. Protož když *dáváš almužnu, netrub před sebou, jako pokrytci činí v školách a na rynecích, aby chválení byli od lidí. Amen pravím vám, majít odplatu svou.

43 Slyšeli jste, že bylo řečeno: 'Milovati budeš bližního svého a nenávidět nepřitele svého.' 44 Já však vám pravím: Milujte své nepřátele¹ a modlete se za ty, kdo vás¹ pronásledují, 45 abyste byli syny nebeského Otce; protože on dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé. 46 Budete-li milovat ty, kdo milují vás, jaká vás čeká odměna? Což i celnici nečiní totéž? 47 A jestliže zdravíte jenom své bratry², co činíte zvláštního? Což i pohané¹ nečiní totéž? 48 Buďte tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec.

Jak prokazovat dobrodiní

6 1Varujte se konat skutky spravedlnosti před lidmi, jim na odív; jinak nemáte odměnu u svého Otce v nebesích.

2Když prokazuješ dobrodiní, nechtěj budit pozornost!, jako činí pokrytci v synagógách a na ulicích, aby došli slávy u lidí; amen, pravím vám, už mají svou odměnu. 3Když ty prokazuješ dobrodiní, ať neví tvá levice, co činí pravice, 4aby tvé dobrodiní zůstalo skryto, a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí!

Jak se modlit

5A když se modlíte, nebuďte jako pokrytci:

1var: + žehnejte těm, kdo vás proklínají, dobře číňte těm, kdo vás nenávidí / 1var: + hanbí a / *var: přátelé 1var: celnici *var: dobrodiní / †: nevytřubuj před sebou / 1var: + zjevné (tak i v. 6.18) /

3. Ale ty když almužnu dáváš, nechť neví levice tvá, co činí pravice tvá, 4. Aby almužna tvá byla v skrytě, Otec pak tvůj, *kterýž vidí v skrytě, odplatí tobě zjevně. *1Sam.16,7. 5. A když bys se modlil, nebývej jako pokrytci. *Rim.12,8.